

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HÀ TĨNH**

ĐỀ THI CHÍNH THỨC
(Đề thi có 02 trang)

**KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10
TRƯỜNG THPT CHUYÊN HÀ TĨNH**
NĂM HỌC 2026 - 2027
Môn thi: **NGŨ VĂN**
Thời gian làm bài: 150 phút

Câu 1. (4,0 điểm)

*Chân trời ời
Sao mây xa tít tắp
Đám mây kia bay mãi không dừng
Ngọn gió nọ thổi hoài không nghỉ
Mà chân trời, mây ở đâu?
[...]*

*Tháng ngày tôi lớn lên nhanh
Chân trời hôm nay vẫn là chân trời cũ
Tôi đi khắp đất đai xír sớ
Lạ lòng chưa, vẫn không gặp chân trời!
[...]*

(Trích *Chân trời*, Nguyễn Nhật Ánh, in trong *Viết & Đọc Chuyên đề mùa Hạ 2024*, NXB Hội Nhà văn, 2024, tr.263)

Từ ý thơ trên, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của hành trình khám phá thế giới đối với việc khám phá bản thân.

Câu 2. (6,0 điểm)

“Đọc một nhân vật, ta không chỉ hiểu một số phận, một cuộc đời mà còn hiểu ý nghĩa cuộc đời đằng sau mỗi số phận đó.”

(Lê Tiền Dũng, *Giáo trình Lí luận văn học - Phần Tác phẩm văn học*, NXB Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, 2003, tr.77)

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy phân tích đoạn trích sau trong truyện ngắn “*Kép Tư Bền*” của nhà văn Nguyễn Công Hoan để làm sáng tỏ ý kiến.

KÉP¹ TƯ BỀN
(trích)

Tóm tắt bối cảnh: Tư Bền là một kép hát bội² nổi tiếng. Nhưng đã hơn một tháng, vì cha ốm nặng nên anh không diễn đâu cả. Để có thuốc thang, chạy chữa cho cha, Tư Bền phải đi vay trước tiền từ các ông chủ rạp hát. Một hôm, ông chủ rạp Kịch trường đến nhà đòi nợ, ép Tư Bền nhận vai chính trong vở hài kịch mới do một văn sĩ đại danh soạn. Ban đầu, Tư Bền từ chối, nhưng sau khi bàn bạc, ông chủ đề nghị để Tư Bền ở nhà, vừa học vở vừa chăm cha, đến hôm diễn thì đến rạp, anh đã nhận lời.

Một hồi chuông vừa dứt. Màn kéo lên. Một tràng vỗ tay đôm đốp như pháo nổ đã hoan nghênh ông chúa khôi hài. Anh Tư Bền lững thững bước ra, cúi đầu chào, rồi đứng thán người ra như phỗng đến một lúc, tiếng reo, tiếng hò, tiếng vỗ tay lại làm dữ hơn trước, mà khán quan thấy cách ăn mặc ngộ nghĩnh, cái mồm anh bôi nhọ nhem, thì ai mà nhịn cười được! Càng thấy anh đứng yên, họ càng được lúc ngắm, họ càng cho anh là muốn pha trò như thế, nên càng cười già!

Ác thật! Vai anh Tư Bền đóng hôm ấy cứ luôn luôn phải ở sân khấu, mà nhất là phải làm nhiều điệu bộ hơn mọi khi, lắm lúc lại phải rặn ra mà cười ha hả!

Hết cảnh đầu. Sao mà lâu thế! Anh được nghỉ một chốc, bèn nhờ người về thăm xem tình hình cha anh ra làm sao. Rồi anh lại phải ra trò, anh lại phải hò, phải hét, phải dẫn từng tiếng,

phải ngân từng câu, phải làm những điệu bộ, phải cười ha hả như cảnh thứ nhất. Người xem hát thì cứ trông thấy anh là họ cũng đủ cười rồi. Nào họ có để ý và nhìn rõ được cái vẻ lo âu của anh, nó hiện ra ở trên mặt. Bỗng khi anh đương phệnh phạo trên sân khấu, người ta đương vỗ tay đôm đốp, thì anh nghe thấy có người ở trong phòng nói ra:

- Nguy hơn ban nãy. Đã cấm khẩu rồi!

Cha anh cấm khẩu rồi! Đành vậy. Nhưng chính là bây giờ mới nhiều cái trò vui, mà khán giả dưới kia, hàng mấy nghìn con mắt đương chăm chăm vào anh và im phăng phắc. Họ chỉ chờ anh há miệng là họ được lăn ra cười và vỗ tay mà thôi.

Cảnh thứ hai cũng lâu như cảnh đầu, mãi mới hết. Lúc anh đương ngồi thừ người trong buồng trò, thì anh lại nhận được tin báo nữa, là hiện nay cha anh đã mê đặc, chân tay đã lạnh cả rồi.

Còn gì đau đớn hơn cái tin ấy nữa. Anh Tư Bền bỗng ứa hai hàng nước mắt, rồi khóc nức nức khóc nức:

- Cha ơi!

Ông chủ thấy vậy, sợ quá. Anh mà bỏ dờ vờ kịch đương vui thì nguy. Ông bèn cố khuyên giải và cấm không cho ai được báo tin gì cho anh biết hết.

Sân khấu bài trí đã gần xong. Ông chủ bắt anh đánh lại tí phấn cho thêm xuân sắc, và sửa lại bộ áo mũ cho có vẻ ngộ nghĩnh hơn. Ông thấy anh vừa thất dãi áo vừa sụt sịt méu máo, bèn bắt anh im đi, chùi nước mắt, và đẩy anh ra sân khấu. Anh lại phải hò, hét, ngâm, cười, múa, nhảy, để mua gượng lấy những tràng vỗ tay.

Cái cảnh thương tâm của anh Tư Bền, đi đôi với cái bông lon, cứ diễn ra mãi, mà mỗi chốc lại càng thương tâm hơn lên. Mà càng thấy vắng bật tin nhà, ruột anh càng rầu như dưa, xót như muối!

Cái cảnh cuối cùng mà anh cho là lâu tới, thì khán giả cho là chóng quá. Cho nên khi sắp hạ màn, anh cúi chào thì cả rạp vỗ tay đôm đốp. Rồi anh tưởng phen này quyết hết nợ, quyết được về cạnh giường bệnh của cha mà nhìn thấy mặt cha một lượt sau cùng trước khi tắt nghỉ, thì ở chỗ ghế hạng nhất, người ta kêu ầm:

- Bis! Bis!³

Ông chủ rạp lại cho kéo màn lên. Anh Tư Bền lại phải giấu bộ mặt rầu rầu mà anh thích vì nó hợp với tâm lý anh hơn, để vui vẻ mà diễn lại đoạn cuối một lượt nữa.

Rồi khi bài kèn chào nổi lên, hồi vỗ tay sau cùng như làm vỡ rạp. Cái màn từ từ buông xuống. Anh cúi đầu thông thả chào. Nhưng bao nhiêu người chẳng để chậm thì giờ, đã tranh nhau chạy lên gần anh. Người thì tặng hoa, người thì bắt tay, người thì véo mũi, người thì khen, làm cho anh ruột càng rầu như thiêu như đốt.

Khi không còn phải thở dài để hoan nghênh những cái hoan nghênh của công chúng, anh Tư Bền mới lật đặt chạy vào buồng trò, cởi vội mũ áo và rửa quàng mặt mũi.

Lúc ấy, trong khi anh đương rối beng nghĩ đến cha anh, không biết bây giờ đã lạnh đến đâu, thì một người bạn hát chạy đến, vội vã đưa tập giấy bạc của ông chủ để sẵn cho anh, và nói:

- Mau mà về. Anh Tư! Hồng từ ban nãy mất rồi! [...]

(Nguyễn Công Hoan⁴, Nguyễn Công Hoan - Tuyển tập; NXB Văn học, 2019, tr.92-95)

Chú thích:

¹ *Kép*: Nghệ nhân nam trong các ngành kịch hát dân tộc.

² *Hát bội*: Kịch hát dân tộc cổ truyền, mang tính chất tượng trưng và ước lệ.

³ *Bis*: Diễn lần nữa

⁴ *Nguyễn Công Hoan* (1903-1977), quê Bắc Ninh - nay thuộc tỉnh Hưng Yên, là nhà văn tiêu biểu trong dòng văn học hiện thực phê phán Việt Nam.

----- **HẾT** -----

- *Thí sinh không được sử dụng tài liệu.*

- *Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.*

Họ và tên thí sinh: Số báo danh: